Küldi: .....
Cím: .....
.....rendfok. .....táborl posta

1942 december 5, szombat.
XVI. évfolyam 49. szám.

CELLDÖMÖLKI HIRLAP

=POLITIKAI-TÁRSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, gróf Széchenyi-utca 12. Telefon: 55. Csekkszám 17.258.

Felelős szerkesztő: NAGY IMRE

Előfizetési árak: 1 évre 6, ½ évre 3, ¼ évre 1·50 P. Megjelenik minden szombaton.

Népfőiskola nyilt meg

december hó 1-én Celldömölkön, hogy négy hónapon keresztül készítse elő leányait hivatásuk jobb magyar jövendő áldozatos és építő szolgálatára. Az utolsó évek magyar történetében egyik legbiztatóbb jel volt a népfőiskolák szaporodása. Finnországot ez az iskola tette erkölcsileg tisztává, szellemileg a világ legműveltebb államává, Dánia Európa leggazdagabb országává így is hívják: a gazdag parasztok országa. De a többi ország példáját is tanulságos volna idézni. Mindenképpen örvendetes hir hogy Kemenesalján, ha egyelőre felekezeti alapon is, de megis megindul az első leánynépfőiskola. A dunántúli ev. egyházkerület támogatásával, Molitórisz celldömölki esperes és Gyarmati Zoltán bobai lelkész gondozásában, Vecsrka Imre missziói lelkész irányításával.

Kapi Béla püspök irja a népfőiskola felállításával kapcsolatban kiadott levelében:

A népfőiskolai munka egyre jobban beváló eszköz arra, hogy a jövő falusi nemzedéket a legfogékonyabb korban, ifjuságának idején a magyar társadalom és nemzeti közösség valásos, munkás és önzetlenül szolgáló tagjaivá nevelje. Mindjobban láthatjuk, hogy a falu lelki, szellemi felemelése, nemzeti érzésben elmélyitése, egészségvédelmi tájékoztatása nagy szerepet tölt be a nemzetnevelés feladatában.

A népfőiskola igazgató lelkésze pedig így ir:

Leánynépfőiskolánkon 17—22 éves falusi leányok vesznek részt, általában 6 elemivel, de a kiválogatódás alapján az átlagnál jobb intelligenciával. A tapasztalatok azt bizonyitják, hogy rendkivül figyelmes és készséges hallgatóság.

A népfőiskola nem a szó megszokott értelmében vett iskola, hanem neveléintézmény, amely a földmüves ifjuság számára nyujtja azokat a lehetőségeket, amelyek közöt életét formáló lelki és szellemi hatásokat, indításokat kapnal és egész életére magával viszi. Éppen ezért munkája módszer szempontjából eltér sok tekintetben az iskolai oktatástól.

A Leánynépfőiskola célja, hogy felkészitse a lányokat szaktudással és lelkiéletel a jövendő feleségnek, édesanyának, háziasszonynak a szolgálatára. Visszavezesse őket a földnek, a falunak, saját élethivatásunknak megbecsülésére és vállalására. Elmélyitse és tudatosuló tegye magyarságukat. Felnyissa előttük a magyar láthatárt és szolgálatra indítsa őket a magyar népi közösségben.

LÁTHATATLAN FILMEK

Rejtélyek a pályadijnyertes filmek körül — A Negyediziglen eltünt! — Az Emberek a havason c. filmről nincs kópia!

A Negyediziglen c. film kopoly külföldi sikere nagy mértékben felcsigázta a budapesti mozilátogató közönség érdeklődését. Hosszas huza vona után végre két bemutató filmszinház műsorára is tüzte. Kritikusok és közönség egyöntetüen megállapitotta, hogy filmgyártásunkat ezutal olyan produkció képviselhette, melyre méltán büszkék lehetünk itthon és külföldön egyaránt. A film nemzetközi visonylatban is elsőrangu, művészi elkészitése pedig még időszerüségének vonzóerejét is felülmulja. A szeszélyváros közönsége lelkes ostrommal nyugtázta az örvendetes tényt. Zsidó bojkott ide, zsidó bojkott oda, a film rekordbevételeket ért el. Tanubizonyosága volt ez annak, hogy a nemzeti kulturmegmozdulásokat fokozódó siker kisérni és tulharsogja a nemzetközi giccsekért rajongó, főleg zsidó közönség közönyt mimelő magatartásával, amivel ez az egyre gyarlóbb réteg propagandahegyezői azért a nagy magyar sorsproblémák fumfeldolgozása ellen sáimi.

A Negyediziglen rejtélyes eltünése

De egyszerre mi történt?

Alig kétheles ragyogó kezdet után (a film 50 000 pengon felüli heti bevételt ért el) egyik napról a másikra levették a Negyediziglent a műsorról és ma már senki sem nézheti meg Budapesten ezt a ragyogó filmalkotást! Az elmult vasárnap adták utoljára, zsúfolt házak mellett. Az emberek százai nem nyertek bebocsátást, akik hiába keresték másnap a hirdetőoszlopokon, hol nézhetnének meg egy igazán jó magyar filmet.

A magyar filmgyártást igen sok és — valljuk meg — jogos támadás érte. Értéktelennél-értéktelenebb, futószalagon minden különösebb müvészi igény nélkül gyártott kommersz filmek tucatjai kerültek forgalomba, családsva a közönség magyar filmekbe vetett bizalmát. Volt olyan szinikritikusunk is, (most egyik magánszinházunk ujdonsült „művészeti vezetője") aki nemrégiben azy nyilatkozott, hogy meg nem mert magyar filmet megnézni. . .

Nem tudjuk, az illető mért nem elővigezett látástudban több bizalmat a magyar filmgyártás iránt, de a bemutatott filmek legtöbbje sajnos őt igazolta. Most néhány többékevésbbé sikeres próbálkozás után végre láthatjuk egy magyar filmet, amely a külföldi diproduckciókat is felülmulja, a közönség ezt megérzésével, szeretettel, lelkesedéssel fogadja és — a film ellenük a vászonról . . .

Ez a száraz tény kivülállónak megmagyarázhatatlan és egyben elkeserítő.

A „rejtélyek országa"

Mint minden dologna, azonban ennek is megvan a magyarázata — mindtn bizonnyal. Csupán ezzel a magyarázattal a filmdzsungel császárai nem sietnek a közönség felvilágositására. Még annyit sem tartottak szükségesnek, hogy a sajtóban három sor napvilágot lásson: „Műsorpolitikai okokból a filmet nem pro ongálbatia X. Y. filmszinház', vagy ehhez hasonló „szakkifejezés', melyet a közönség elfogad magyarázatul, — mást mit is tehetne? . . . .

Kielégitő magyarázatot mi is hiába keresünk az illetékesknél. Bennünket is „ szakkifejezésekkel" fogadtak.

Nem követjük a negyközönség érthetetlen tényekkel szemben tulságosan elevennek bizonyuló fantáziáját, nem vonunk le következtetésekel, csupán követjük egy film útját, ameddig be nem zárulnak előttünk a magyarországi filmgyártás láthatatlan, de annál mozgalmasabb országának óriáskapui. A „rejtélyek országába" — mert így is nevezhetnők — egyelőre nem kérünk bebocsátási, mert attól félünk, csakhamar elvesztenők témáink fonalát az utvesztőkön.

Nézzük csak azt, amitől minden mozilátogató tud és valóban együtt bosszankodik:

a bemutató filmszinházaink örökös mizériáit.

A velencei sikerek után mindenki joggal várta a két sikerbiztos film mielőbbi bemutatóját. De sem az Emberek a havason, sem a Negyediziglen nem kapott beosztást a 12 működő budapesti bemutató filmszinházak egyikében sem. Előbbi műsorközlések, kötelezettségek, az a bizonyos „műsorpolitika" erőszakos volnak, mint a nemzet akaló ereje, ezen meghiusultak minden.

A filmek, kitüntetésekkel együtt a tarsolyban maradtak (igaz, hogy az Emberek a havason c. filmből Magyarország részére még nem készült a mai napig sem kópiai) és várták a jobb szerencsét, amig valamelyik bemutató filmszinház megüresedni és bejandó egyikőket bemutatni.

Itt meg kell jegyeznünk, hogy előirás és az állandóan bevett gyakorlat szerint minden magyar filmet addig lehet, sőt kell játszani, amig azt a bizonyos „kiszorát" eléri, ami nem más, mint a bemutató filmszinház hátvégi bevételének átlagu. Ez az átlag el kell, hogy érje, szombat és vasárnapot beleértve, a filmszinház négy napi telitház-bevételének körülbelül felét. A film mind addig műsoron marad, amig ezt az átlagot behozza. A Negyediziglen esete bebizonyitja azonban, hogy ez is csak elmélet. Előirás, megegyezés, műsorközlés ide, vagy oda, a filmszinház végeredményében azt csinálja, amit akar, ha annak a csekélyárnyu százalékkötelezettségnek eleget tesz, amit a rendelet értelmében magyar filmekre vonatkozóan be kell tartania. Ezen túl a filmszinház vezetője azután érvényesithet minden létező vagy nem létező előzetes műsorkötést, vagy más „kötelezettséget" és oldalhat az a már sokszor tapasztalt helyzet, hogy a magyar filmet egy hét után levesik műsorról, az idegen gyártmányu film azonban korlátlanul futhat 10—12 hétig. — mint például a Manderley ház asszonyá-nak nevezett nyölös amerikai gicas esetében. A magyar filmgyártó pedig várhat szivszorongva, amig filmjét a boltszezonban nagykegyesen levetitik.

A filmbehozatal és a filmesek frontján kibejlött változás némi enyhülést hozott ugyan. A hátérben lapuló erdeket — a „rejtélyek országának" iratlan törvényei — azonban tovább is kisértenek és diadalmaskodnak minden jóakaratu kisérlet ellen.

Ellenmérjük, hogy a film üzlet. De nyomatékosan hangsulyozzuk, hogy elsőrendben nemzeti és nemzetnevelő érdek kell érvényesüljön minden

Mindezt pedig a keresztyén filmek és egyházszeretetnek isten hegyeméből munkálása fogja át.

film bekaszálásáról. Ezt a mozikban nem mindig tapasztaljuk!

A legjobb konjunktúrában is örö könen pusztuzkodó filmest fogalmazgatva filmbarnak minden beavatkozás ellen, mint „műsorpolitikába" irányítását célozná. Bizonyára... meg van az okuk rá... Csakhogy ez kö ülményeknek is megvan a joga arához, hogy a mozinktól olyan nemzeti értékeket számonkérjen, mint a Nemzetgyűlésen, vagy az Embertől az ember ellenére elvitatkoztatuna, azért hogy fanyar bokázatokkal „röhögtesse" fárachadtaiban kozónségét! A mulatóból tudjuk, hogy a közönség a jó darabot is megnézi, nemcsak a pucczuk van sikara, tehát a szimfónikust is meglulájdk a „műsorkötő" orrak. A nyilvánosságra nem hozható szempontok kódölésének legyen végre Legyen a megújuló magyar filmgyártásnak tiszta légköre és bíztosított elhelyezési lehetősége!

Régi kívánsága már a vezető magyar filmgyáriókunk egy

NEMZETI FILMSZINHÁZ

létesítése, ahol kizárólag csak magyar filmek kerülnének első vetítésre. A német filmgyártásnak két bemutató filmszinháza áll rendelkezésére, ez Uránia és a Corvin. Az olasz filmgyártás is két mozi felett rendelkezik (Forum, Capitol). Csak a magyar filmek nincs még otthona, mint házhában, ahol „műsorpolitikai" gondok nélkül kaphatna helyet bemutatót és annyi időt, ameddig a közönség látni kívánja. Természetesen az összes magyar filmgyártók közös összefogásán alapuló, vagy — amennyiben ez valószínűleg megvalósíthatatlan, — teljesen érdekmentes magyar bemutató filmszinházra gondolunk, ahol a filmek bemutatásánál egyedüli szempontok érvényesülnének, amelyeket a műteremolostásnál kellett volna eddig is szemlőtt tartani.

A Nagyvárosiasan érthetetlen és kódös hállérd esete sürgős beavatkozást kíván a bemutató filmszinházak frontján. Sürgősen meg a filmgyártónál, közönségünkét és közönségül egyaránt érdekes elégedetlenségre okot adó illokatlan műsorterébere. Várjuk a kizárólag magyar bemutató Nemzeti Filmszinházat! Itt a megoldás!

Pedagógiai szemináriumot tartanak a Sárvári

A sárvári járás tanítósága dr. Sömen Lajos tanügyi titkár elnökletével pedagógiai szemináriumot tartott a sárvári polgári iskolában. Az érdeklődésen megjelentek dr. Szakos József egyházmegyei tanfelügyelő, dr. Rozman Lajos és Baranyai József tanfelügyelők, a járás lelkészkedő papsága és tanítósága.

Dr. Sömen Lajos az uj tanügyi Rendtartásról szóló megnyitója után vitéz Cserencsér István porpáci tanító „A honvédelmi nevelés az elemi iskolában" cimen tartott alapos és értékes előadást.

Tóth Mária hosszúpereszlegi tanítónő a VII.—VIII. osztállyal gazdasági ismeretek köréből az anyaés a gazdaasszony munkájáról tartott bemutató tanítási. A tanítás levezetése lenyűgöző a jelenlevőket és magával ragadta a tanítványokat.

Rövid szünet után Golubich Tibor hadnagy, sárvári járási levente körzetparancsnok a leventepróbák fontosságáról és nevelő hatásáról tartott élvezetes előadást.

Zsikó Gabriella sárvári tanítónő a II. osztályban: „Az utca rendje és élete" cimeu tanítást mutatott be. A gyakorlati életből vett tanítás jó nevelő hatással volt a tanulókra.

Végül vitéz Csermely István körzeti iskolai felügyelő az iskolalátogatásokkal kapcsolatos észrevételeit és utmutatásait adta elő.

A jól sikerült értekezlet a Himnusz eléneklésével ért véget.

Miért van olv sok csapnivalóan rossz költő?

„Százhúros hegedü"

Egyik vidéki barátomtól érdekes körlevelet kaptam. A körlevelet a „Százhúros Hegedű" irodalmi gyüjteménv előkészitő bizottsága bocsátotta ki. A bizottság tagjait a körlevél nem tünteti fel, de fujén Lovag Sándor neve s postafiókjának a száma áll. Magában a levélben mást is elárul Lovag Sándor, azt mondja, hogy az Adv Irodalmi Társaság, az Országos Gárdonyi Társaság, stb. tagja. Ady-társaságról mi nem tudunk, csupán a Gárdonyi-társaságot ismerjük, azt sem nejtjük, hogy a sejtelmes „stb" milyen egyéb tagságokat rejt magában? Lovag úr különben még azzal dicsekszik, hogy az „Őstehetségek Irodalmi Összefogásának" is vezetője. Az „összefogás" kissé gyanus. Vajjon kivel, vagy kikkel „fogott össze?" S van-e ennek az „összefogásnak" törvényes formája? Ez azonban már közrendészeti kérdés ...

Lovag Sándor a körlevélben felkéri „kritikusait" hogy újévkor megjelenő jubileumi gyüjteményében szerepelni szíveskedjék. Kötöttformája verseket kér s meg is magyarázza a kötöttform mibenlétét: ritmus, rim, időmérték. A versek tartamára nézve is utasítást ad: „Miután ez a jubileumi kötetünk, kérjük, hogy a költemények egyikében erről megemlékezni szíveskedjenek", már t. i. a „költők"-ről. A körlevél végén ezt olvashatjuk; „ A „Százhúros Hegedű 10 éves multja. Őstehetségek, Könyvnapi Figyelő, Szépirodalom, A munka himnusza erkölcsi sikere, működésünkről megjelent szátzon felüli lapkritika biztosíték arra, hogy most is komoly irodalmi munkát végzünk". Nos: mi erről a 10 esztendős, nagysikerü s komoly irodalmi munkáról mit sem tudunk...

Lovag Sándor tehát „költőket" verbuvál, minha anagyis nem jelentkeznének fölös számmal. Az a réteg, mely Nyugaton „hű olvasó", nálunk író akar lenni. Azért olvas el egy-egy könyvet, hogy ihletet merítsen saját „művének" megirásához s aztán haláira koseriti véle a szegény irókat, szerkesztőket és kiadókat. Irószeninek képzeli magát, elhanyagolja foglalkozását, ha nem „költ", akkor előszobáznak, "irói segédyelyékeri„ koptatja cipőtalp bijan a saját talpbőrét és elvész a dolgozó társadalom számára.

A primitiv művelitségü ember többnyire bajlamos önbirálatra. Megitlik sodik a saját műveitél, félreismerszeninek képzeli magát, lelki bulegé zállik. Hány és hány ilyen szomorú elforzult lélekkel volt és van találkozásom. Egyikük például önegyilkossággal fenyegetett, ha nem csinálok valamit ötfelvonásos drámai költeményével. Azóta is rémülten kutatom mindig az öngyilkosok rovatit. A másik állitolag egy karácsonv útján küldötte hozzám remekmüvét, melyet nem kaptam meg, s időnként veszültje levelet ir, hogy nemsokára feltatzik Pestre és felelősségre von. A harmadik naponta háromszor négyszer telefonál, hogy mikor jelentésem már meg novellát. Szegények valamennyien a valamikor i yen „százhúros" biztatást kaptak, meg is jelent egy-egy irásuk listen tudja melyik dilettáns gyüjteményben s azóta nem birunk velük.

Adatom van rá, hogy Lovag Sándor (itól névről van szó, polgári nevéről egyelőre bulgatunk) parasztokhoz is küld körleveleket. A magyar parasztságban ma őszinte félelmekedési vágy van, melyet joggal nevezünk legtöbb nemzeti kincsünknek. Mindnyájunk kötelessége, hogy a félemelkedés helyes utjára tereljük a magyar népet. Ámde: minden ember gyorsan szeretne emelkedni, ez a vonás az emberi természet sajátja. A szegény feltörekvő parasztember habitál néhány verset, bukdácl, megjelenik a vers egy „százhúros" antológiában s az ipse most már szabadalmazott költőnek tartja magát, elhanyagolja munkáját, városba vágyik, néha fél is kerül, ideodaütődik s végülis testi és szellemi roncs lesz belőle. Olykor még a valódi tehetségek sem birják ki a gyors emelkedéssel járó hirtelen „levegőváltozást", a nagyvárosi élet mérgeit, melyekkel szemben szervezetük semmiféle ellenmérggel sem rendelkezik. Sérlő Kálmán esete a szomoú példa erre.

Jó lenne tehát, ha az efféle „költőtoborzásnak" vége szakadna. Káros dolog: feljzulbulatlan ambiciókat nevelni s dilettánsokat szabadítani az irodalomra, ahelyett, hogy a helyes önnevelés örvényére vezetnénk őket. Ha valódi őstehetséget tünnek fel, akkor irányításukat a legjobb szellemeknek kell bevégbe venniök. A Lovag féle vállalkozásoknál pedig nem árlana kiknlatni, hogy mi áll mögöttük: jóhiszemü, de mégis káriékony önzetlenség? vagy pedig üzleti érdek? A ponyva felszámolása után nem árlana az őstehetségeket verbuváló frontot, illetve, „összefogást" is végigfésülni...

Mindenféle könyv, újan és használtan — antiquár példányban kapható:

Tóth Károly könyvesboltjában

Az újonnan megjelenő könyvek vételkényszer nélkül megtekinthetők, minden használ és külföldi könyv —— megrendelhető, ha nincs raktáron ——

1.20 P-től beiratkozhatik a bölcsőnkönyvtárba, ahol kitünő használ és külföldi könyvekből annyit olvashat minden tag, amennyit csak tud.

Ugyanitt jó árun eladnók azon könyvet, amelyikre már nincs szüksége.

Papir, irószer, irodalcikkek és közigazgatási nyomtatványok itt szintén beszerezhetők.

NYISSON FOLYÓSZÁMLÁT!

IRODALOM

E verset a magyar irodalom jelen századának egyik kimagasló alakja irta: költő, műfordító, tanzimányiró stb volt egy személyben. A vers arról szól, hogy Magyarország mily könnyedén dobja félre igazi alkotóképességeit — gyémántjait — kisebbrangu, de annál történtebb értékeket. Pedig igazi nagy alkotók nélkül vakká válik a nemzet, mert csak az igazán nagy tehetségek tudnak világosságukkal utat mutatni. Ezek közé tartoznak valóban Babits Mihály már pályája elején Móricz Zsigmondot.

BABITS MIHÁLY:

A CSÉMÁNTSZÓRÓ ASSZONY

MÓRICZ ZSIGMONDNAK

Éjszaka ez testvér. . Szükség van a fényre,
vetni amaz őrült asszony utjai elébe:
kit tántorgóvá vakitott szörnyü vesztesége

Ó hány fiat vesztett! mennyi vagyondt!
taposták szét talpas, sáket katonák!
idegenné zárták tőle legjobb otthonát.

Azt se tudja már, hogy lába merre lép:
jobbra is, balra is, drok, meredék
s minden lépten szórja, . veszti kincsét, erejét.

S mig gyémántját, gyöngyét igy hullatja széjjel,
ékeskedik csinditvirág- s üveggömb fűszérrel,
mely gáncsot vet időbainak, ahogy kűzd a széllel.

Lámpása a szélben, — hagyta — kialudt:
vak tántongó mélység szélén fut és —egyre fut —
mégis fény ragyogja be, s nem sötét az ut.

Nem a csinditvirág s üveggömb ragyog,
hanem az a gyémánt, amit elhagyott:
még az árokba is utána ragyog!

Ragyogj gyémánt, ragyogj, szükség van a fényre,
szegény őrült asszony utjai elébe;
mert anyánk ő s mienk minden vesztesége.

Korponay Ede országgyülési képviselő a Sárvári Levente Egyesület elnöke

A Sárvári Levente Egyesület az elmult hét péntekén a városháza tanácstermében rendkivüli tisztujitó közgyülést tartott. Megjelent Galba Vince járási főszolgabiró, Magyarász Florián városbiró, Buday László vezető jegyző, Csöndes László dr. uradalmi jószágigazgató, Herceg János ipartestületi elnök, Gáspár László evangélikus lelkész és többen mások a városi közélet vezetői közül. Galba Vince járási főszolgabiró bevezető szavaiban kifejtette, hogy a rendkivüli közgyülés egybehivását a tisztikarban beállott több személyi változás — lemondás, bevonulás — tette szükségessé. Különösen melegen méltatta a lemondott volt elnök, Előry Vilmos kormánytanácsos érdemeit.

Buday László vezetőjegyző beszámolt az egyesület működéséről, megvalósitott célkitüzéseiről és jövő terveiről. Különösen nagy jelentőségü a levente-könyvtár felállitása 1500 pengős kezdeti beruházással. A különböző szakosztályok közül legkiválóbb teljesitményt nyujtott a labdarugó szakosztály, amely egy esztendei működés után a II. osztályu bajnokságból az I. osztályba vitte fel Sárvár szineit. Buday László vezető jegyző ezért az elnökség és az előljáróság teljes elismerését fejezte ki mind a sportolóknak, mind vezetőiknek.

Ezután került sor az általános tisztujitásra. A jelenlevők egyhangu, nagy lelkesedése és ovációja közepette választották meg a Sárvári Levente Egyesület uj elnökévé Korponay Ede országgyülési képviselőt. A kerület népszerü parlamenti követét levélben értesitik megválasztásáról és kérik fel az elnöki tisztség elfogadására.

A tisztikar többi tagjai :titkár: Göcse István hitoktató, jegyző: Zacher Sándor evangélikus tanitó, pénztáros: Pathy Rezső adótiszt, ellenőr: Lemke Gyula hitelszövetkezeti cégvezető, gazda: Bélső Imre uradalmi ellenőr, könyvtáros: Szij Rezső ref. lelkész, orvos: Nagy János dr. községi főorvos, ügyész: Kiss Imre dr. ügyvéd. Számvizsgáló bizottság: Bános János állampénztári igazgató, Reichert Ede takarékpénztári pénztáros, Bárdos Béla selyemgyári tisztviselő. Póttagok: Eöllős Antal és Gócán Imre községi jegyzők.

Galba Vince járási főszolgabiró az uj tisztikar üdvözlése során annak a biztos hitének adott kifejezést, hogy Korponay Ede országgyülési képviselő és munkatársai személyében a sárvári ifjuság ügyét jó kezekbe adták.

Budai László vezetőjegyző bejelentette, hogy a közeli hetekben adják át hivatásának az országos viszonylatban is párját ritkitó leventeszékházat, ünnepélyes keretek között.

Szij Rezső református lelkész ajánlatára a leventeotthont a „Magyar erő és művelődés háza" cimü telirással látják el, annak dokumentálásául, hogy a leventeintézmény a magyar lelki megujhodás letéteményese.

Lemke Gyula hitelszövetkezeti cégvezető a frontszolgálatot teljesitő Bélső Imre uradalmi főellenőr, szakosztályi elnök helyettesitésében a labdarugó szakosztály részéről mondott köszönetet mind az előljáróságnak, mind a magasabb leventevezetőségnek azért a nagy erkölcsi és anyagi támogatásért, melyben az elmult hónapokban részesült.

A közgyülés a leventék karácsonyi szeretetakcióinak a lebonyolitása körüli megbeszéléssel ért véget.

A Levente Élet hirei!

Nov. 27-én tartotta általános tisztujitó közgyülését a sárvári levente egyesület, s ennek során olyan személyi változások történtek, amik nagy jelentőségü reformok keresztülvételére nyujtanak lehetőséget. A közel jövőben megtörténik az egész Vas megyében páratlanul szép és hatalmas Levente székház felavatása is, amit a levente egyesület irodalmi szakosztályának inditványára a közgyülés határozata értelmében a „Magyar erő és művelődés házá"-nak fognak elnevezni, a Levente Otthon mellé. A szakosztály inditványát, illetve a közgyülés határozatát valóban nagy örömmel kell üdvözölni, hisz a leventemozgalom ma már nemcsak a katonai alaki kiképzésre helyez nagy sulyt, hanem a szellemi és kulturális kiképzésre is. Egészséges testü és müvelt lelkü ifjuságot akar adni a hazának, s ezt a programmot a Levente Othon uj alcime lesz hivatva hangsulyozni a magyar erő és a magyar művelődés háza elnevezéssel. Az egyesületben egyre nagyobb hatással folyó kulturális munka méltán indokolja ezt az elnevezést s az otthon uj alcime az egész leventemozgalom tekintélyét is hivatva van emelni az egész magyar közvélemény előtt.

A leventék különben készülnek a karácsonyi segélyakciók lebonyolitására is. A minden évben szokásos leventeegyesületi karácsony-esten meg szokták ajándékozni a jóravaló szegény leventéket cipővel és ruhanemüvel is — többek közt. A mai viszonyok nem engedik meg, hogy megfelelő arányban bontakozzék ki a segélyakciónak ez a része. Éppen ezért ma, amikor rajtunk kivül álló okok miatt az anyagi javak megfogyatkoznak, fokozottabb mértékben kell gondoskodni a lélek javairól és életéről. Ezért az egyesület vezetősége az irodalmi szakosztállyal karöltve boldog emlékezetü Tóth Tihamér veszprémi püspök Tiszta férfiasság c. örök értékü alkotásából 100 darabot fog kiosztani a levente ifjuság között.

Legyen világosság!!!

1.

Miért foglalkozunk országos problémákkal?

Gyakran halljuk ezt azok részéről kifogásként elhangzani akik valami régi rozoga pletyka lapot szeretnének a lapunkból. Erre a kérdésre legegyszerübben azzal válaszolhatnánk, hogy helyi problémákkal ugy, ahogy a lelkiismeretünk parancsolja, a mai viszonyok közt nem foglalkozhatunk. De meg egyébként is vannak olyan országos érdekü kérdések, amikkel minden magyar embernek a lehető legjobban tisztában kell lennie. A közönség félreneveléséhez hozzátartozott s sajnos sok lapnál még ma is hozzátartozik, hogy a közönségbe bele szugerálja azt, hogy álláspontja nem lényeges, mivel őt ugysem kérdezik meg „odafent". Aligha tévedünk, ha az idegenek jól irányitott fogásának itéljük ezt a magatartást, amellyel sikerült is elérni, hogy egyik magyar nem törődik a másikkal, például a dunántuli magyart nem érdekli az alföldi, vagy az erdélyi és igy tovább. Mig a nagy nemzetek még külföldre szakadt fiaikat is mind számontartatják külön erre a célra felállitott tudomány intézetek és jól szerkesztett, magasszinvonalu és mégis olcsó kiadványaikkal, addig nálunk egymástól akár el is pusztulhatunk. Mi következik abból, hogy a mai magyar ember csak a maga dolgával törődik, mondjuk a celldömölkit nem érdekli a sárvári, ezt a szombathelyi, azt a zalaegerszegi s igy tovább és viszont. Az, hogy az ország helyzetével nem vagyunk tisztában, tudásunk, „értesüléseink" felületesek, s a legdöntőbb kérdésekben nem tud egységes magyar közvélemény kialakulni, mert egyik igy, a másik amugy gondolkodik ugyanarról a kérdésről. Ebből pedig mérhetetlen kára van a magyar népnek s rengeteg haszna belső és külső ellenségeinknek kik ugyancsak szivósan dolgoznak ellenünk.

Amikor mi országos horderejü kérdéseket tárgyalunk lapunkban, nem azért tesszük, hogy tudálékossággot terjesszünk, hanem azért, hogy a magyar népet érdeklő fontos kérdésekben szolgáljuk azt az egyedül helyes nézetet s ennek kialakulását, ami nélkül ezek a kérdések meg nem oldhatók, legalább is nem ugy, hogy abból a magyar népnek századokra haszna legyen. A vakondhorizont, a maga nyavalyáival törődő nyárspolgári vagy éppen bolsi lelkület ellen harcolunk tehát amikor országos érvényü kérdéseket, arra hivatottak által olvasóink elé tárunk. Talán ha pletykákat közölnénk, nagyobb népszerüséggel örvendenénk, de mi már csak megmaradunk a magyar uton, mégha egyelőre keskeny is az. A rendelkezésre álló erőnkkel szolgáljuk továbbra is kitüzött célunkat: ébreszteni és növelni a magyarokban s igy olvasóinkban a faji összetartozás tudatát. Ehhez pedig az is hozzátartozik, hogy egész fajtánkat érdeklő kérdéseinkel tisztában legyünk, legyen az akár a magyar föld — vagy zsidókérdés, vagy a jövődelem igazságosabb elosztása, s a szellemi és erkölcsi élet időszerü kérdése.

P. D.

2

Azt is kifogásolják egyesek, hogy miért nem közlünk le minden beküldött verset, s hogy miért közlünk hosszu verset. Az első kérdésre a kiváló iró, Féja Géza válaszol lapunk más helyén, a másodikra mi vagyunk kénytelenek felelni. Vegyük például Tóth Árpád Őszi szántás c. versét, amely nemrég jelent meg lapunkban. Először is tudnunk kell azt, s miért ne tudhatná meg ezt lapunk egyszerübb viszonyok közt élő, esetleg csak hat elemit végzett olvasója is, hogy Tóth Árpád egyik legnagyobb költői értéke a huszadik századi magyar irodalomnak s elismert európai érték is. Igaz hogy a tüdőbaj vitte korai sirjába, de ezzel is csak a magyarsághoz került közelebb. Aki figyelmesen elolvasta versét, észrevehette, hogy nem muló szerelmi kalandról, nem valami érzelgős csöpögős,

nyálas őszi hangulatról van szó, hanem a szavak szine es zenéje mögött ott van az őszi szántás képében a magyarság sorsa is. Nemcsak a magyarságé, hanem az örök emberé. Ezen a földön szenvedés a részünk, a nyár elmuló szépségét, fényét, melegét elnyomja az ősz, majd a tél, mint ahogy a föld öléről is elragadja az ember a termést, hogy tarlóvá, kietlené váljon, de csak egyidőre. Azután minden reménytelenség ellenére is ujra meg ujra feltöri az ember a látszólag vak ugart az emberi Reménység, amit a költő paraszthoz hasonlit, s igaza van, hisz a magyar gazda mindig ujra kezdi a vetést, akárhányszor verje is el a jég a vetést, mert mindig ujra reméli, hogy meghozza a föld az áldást. Összel szánt, amikor még nem is tudja mi lesz belőle. De szánt a jövőnek — mondja a költő, : áldott a kemény kéz, mely a jövőbe szánt. A jelen mindig nehéz volt, sátáni erők cibálják az embert s teszik nehézzé sorsát. S az ember mégis mindig uj vetés sarjadását várja s élteti a remény, hogy sok szenvedés után egykor eljön a nagy Tavasz, egy jobb kor, amikor a szenvedések arcra rogynak, hogy halgassák a béke pacsirta hangjait. Ki meri tagadni, hogy nem szép az a vers, melynek szépségét a tartalmi elemzés érzékelteti is alig tudja? Az, aki nem ért hozzá s még sincs benne alázat ahhoz, hogy tisztelettel álljon meg az emberi lélek és tehetség örökszép alkotásai előtt. Ha szinvak valaki, ne ártsa bele magát a szinek világába. Ha nincs hallása, tartózkodjon a hangok birálatától, s ha nincs irodalmi izlése, ne kontárkodjon bele költői szépségek birodalmába. Mi, amig rajtunk áll, nem mivelünk kontárságot ezen a látszólag kevésbé lényeges ponton sem.

S hogy néha a lélek szépségeit hosszabban mondja el a költő, annak csak örülhet minden szépségek iránt fogékony lélek. Egy versben sohasem az a lényeges, hogy rövid-e, vagy hosszu, hanem csakis az, hogy értékes-e, a szépség mérlegén megállja-e a helyét.

Mesteri községben gyüjtést a hadiárvákra

Mesteri községben Bardossy Zoltánné földbirtokos neje vasárnapról gyüjtést rendeztek a szombathelyi hadiárvaház segélyezettjeinek. Összegyült 68 kg. finom liszt, 72 kg. alma, 3 kg. dió, 106 drb tojás. Az összegyültött élelmiszereket szekéren küldték be Szombathelyre, hol nagy-lelkü adományaikért nagy örömmel fogadott adományaikért.

Felelős kiadó: Takáts Károly.
Tanyai nyomda nyomása, Celldömölk.

Szemnyitogató!

Miért maradnak Friedmann-Kohn-Schwarz-Schön-Neumannék a Petőfi Társaságban?

Erdélyi József a mai magyar lira ősi tehetségü vezéralakja néhány nappal ezelőtt tartotta székfoglalóját a Petőfi Társaságban. A konzervativ s ma már bizony elavultan ható irodalmi szellem fellegvára önmaga bástyáit tisztelte meg Erdélyi József beválasztásával. Ha jól megnézzük a Petőfi Társaság tagnévsorát — sajnos — már az első pillanatban látnunk kell, hogy még a keresztény irók közül is nem a legtehetségesebb egyéniségek szerepelnek ebben a névsorban.

Erdélyi beválasztása érdekes irodalmi esemény volt a Társaság életében. Annál is inkább, mert az izzó magyarságáért, fajszeretetéért a zsidó sajtótól sokat ütdözött és szenvedett Erdélyi itt sem tagadta meg önmagát. Székfoglalójával együttesen inditványt terjesztett elő, amelyben azt kérte, hogy a Társaság zárja ki tagjai közül a magyar lélektől teljesen idegen zsidó irókat.

Ez az inditvány nemesak a korszellemtől elmaradt társaságban keltett izgalmat. A baloldali sajtó egy része dühös acsarkodással rohant a költőnek és tiltakozott az ellen, hogy „irodalmi kérdésekbe politikát keverjenek". Nem tudjuk mi lesz Erdélyi inditványának eredménye, de ma, 1942-ben bizony bizarrul hat, hogy egy ilyen reprezentativ, hivatalos irodalmi testület tagjai között ott szerepel:

Földi-Friedmann Mihály,
Kohn-Kóbor Tamás,
Schwarcz-Emőd Tamás,
Schön-Ezékiel alias Szép Ernő,
Neumann-Molnár Ferenc.

Vajjon csakugyan olyan értékei a felsorolt zsidó irók a magyar irodalomnak, hogy a Petőfi Társaságnak ragaszkodnia kell hozzájuk? A zsidómentes Petőfi Társaság sokkal népszerübb lenne az irodalom iránt érdeklődő nemzeti közvélemény előtt, mint eddig volt, ha ezt az igen időszerü tagtörlést végrehajtaná. Reméljük, hogy ezt a kérdést rövidesen megoldja a rangjára oly sokat adó irodalmi testület.

HIREK

— A Celldömölki ev. Nőegylet, mint már előző számunkban jeleztük, f. hó 6-án d. u. 5 órai kezdettel az Ifjusági Otthon nagytermében tartja tea-val és műsorral egybekötött adventi szeretet vendégségét, melynek műsora a következő: 1. Szavai: Nagy Gizella leány e. tag 2 Magnyilló. mondja Molitorisz János esperes. 3 Szavai: Egyed Ilona tanulónő, 4. Ünnepi beszéd, Tartja dr. dr. Urbán Ernő tábori lelkész. 5. Egyházi ez ifj. énekkar. 6. Szavai: Gyürüsi Dezső tan.képző nov. — A teajegy ára 1 P. Mindenkit szeretettel hiv és vár az elnökség.

— KULTURHÁZ AVATÁS. Az elmult vasárnap avatta Nagyrákos község lelkes ünnepség keretében ujonnan épült kulturházát. A levenlék közül szerepeltek: Torma Józsel, Pordán József, Péter Lajos, Fekete József, Elekes Károly, Szalai Sándor. Az ünnepséget Holpert József biró nyitotta meg.

— ELHUNYT TANITÓ. Zsigmond Pál helyi ny. tanitó hosszas betegség után Szombathelyen f. hó 25-én 62 éves korában elhunyt. Szombathelyen f hó 27-én a köztemetőben d. u. 4 órakkor helyezték örök nyugalomra. Özvegye 3 gyermeke, unokája és kiterjedt rokonsága gyászolják

— VASUSI ÁTHELYEZÉS. A Szombathelyi Üzletvezetőség Kemenes Lajos naplérest ka aust Sárvárról Celldömölkre helyezte át.

— ESKÜVŐ. Polgár József celldömölki más. segédmondonyvvezető a CVSE. kiváló játékosa, az elmult vasárnap délután 4 órakkor vezette oltárhoz a kölnövati plébánia templomban Cuppon Emerenciát.

— EGYHÁZKÖZSÉGI ÜLÉS. A róm. kath Egyházközség képviselő testülete hétfőn d. u. 5 órakor tartotta alakuló közgyülését a Kath. Házban.

— KATALIN EST. A kath. Legényegylet ifjusága f. hó 22-én a soros Katalin estet rendezett a műsormegváltásból származó bevétel 100 pengő a helybeli bajtársi segélyt céljaira ajánlották fel.

— RORÁTÉ MISÉK. Az apátsági templomban november hó 30-ától kezdve minden re.gel 6 órakor mondják a Roráte miséket. Karácsony előtti héten is reggel 6 órakor lesz a mise.

— ELJEGYZÉS. Dr. Marácz Jenő kórházigazgatóurvos eljegyezte Tasch Editet Sopronból.

— FELVÉTEL A VASUTHOZ. A Szombathelyi Üzletvezetőség Bogics Ilona, Werner Katalin, Császár Mária celldömölki lakosokat, valamint Nemes Mária Jánoshazai lakost a Vasut kötelékébe órabéres kezelőnőknek felvette és szolgálatételre a celldömölki állomásra osztotta be.

— A LEÁNYNÉPFŐISKOLÁRA az egyházkerület püspöke által felkért előadók; Vecsrcs Imre, Szabó Lajos, Gsram Zoltán, Szij Rezső, Rácz Endre, Kiss János, Molitorisz Jánosné, Nagy Imre, Hajós József, dr. Kiss Jenő, Egyed Irma, Csál Sándor, Ludván Sándor, dr. Holéczy Zoltán, Tóth Dénes, Ludván Sándorne, Ábrahám Judit és Rosta Irma.

— ELKOBZOTT BŐRANYAG. A nyomozó hatóságok már hosszabb idő óta megfigyelés alatt tartották Ecsiszky János budapesti ki nem jelölt bőrkereskedőt akit nagyobb mennyiségü bőranyagot adott el több iparosnak és kereskedőnek. Szakos József celldömölki felsőrészkészitő is vásárolt nagyobb menyiségü box és zsinos bőranyagot 1807 pengőért, amelynek ára 600 pengő lett volna ki, lehát a meg nem engedett áron vásárolt több celldömölki iparos is szére. Az eljárás Szakos József és tőle vásárolt többi iparos ellen is megindult.

— KÖRVADÁSZATOK. Koltai Vidor Dániel mersevátí földbirtokos mersevátí vadászterületén az elmult szombaton volt a korvadászat 172 drb. nyul került teritékre. — Lázár Andor ny. igazságügyminiszter nemesszalóki vadászterületén meg az évi körvadászatot 136 drb nyul volt a vadászzsákmány.

— PALLÓS tánciskolatanfolyam megnyilt Sárvárott a Koronában.

— PÉCSI művészek állitanak ki a sárvári Iparfestőiskolában.

— SPORTHIR. Mint ismeretes, sárvár ifjusága „Nádasdy" cimmel labdarugócsapatot alakitott és el mult nyáron Néhány sikeres szereplésről felbuzdulva a csapatcrősitési munkát már most megkezdik és a tavasszal bekapcsolódnak a szombathelyi ifjusági versenyekbe.

Veszek

a legmagasabb napi áron

nyulbőrt, szőrmét és tollat.

Tábith Gáspár
Sárvár, Laktanya utca 17. sz.

Hölgyek és varrodák figyelmébe!

GOMBKIHUZÁST

diratos formában és szép kivitelben vállalok. — Férjem frontszolgálatotteljesit.

Szives pártfogást kér, Ludván Sándorné

BALOGH LAJOSNÉ

CELLDÖMÖLK, gr. Széchenyi-u.

Szerkesztői üzenet:

Kossuth Lajos. Késön érkezett, a következő számban jön. Ugy szintén *Levél a frontról* is.

Garam Z. Beba. Lapunk pénteken délelőtt készen volt, mikor megérkeztek. A legközelebbi számban feltétlen jönnek, bővitett formában.